

I. Přečti si pozorně následující úryvek a s jeho pomocí zodpověz otázky 1 – 7 pod textem.

Pro své hvězdáře dal císař **postavit** hvězdárnu v místech, kde byl později vystavěn Černínský palác. Tak neměl císař z Hradu na hvězdářskou pozorovatelnu daleko. Hvězdy bylo možné odedávna pozorovat jako tělesa, která se pohybují vesmírem. Jejich dráhy se vypočítávaly a každý krok v poznání nebeských těles vedl k poznání světa a vesmíru. Ale vždy se našli pozorovatelé, kteří ve hvězdách viděli nebeské znaky, z nichž lze vyčíst osud člověka.

Ti, kdo četli osud z hvězd, hvězdopřevci, byli u císaře v obzvláštní přízni. Dával od nich sestavovat horoskopy nejen sobě, dával prý sestavovat i horoskopy svých hostů. Podle toho, jaký byl hostův horoskop, tak s ním jednal. Ke dvoru přicházeli **opravdoví** učenci i ti, kteří se za učence vydávali a dovedli jenom kroužit lichotivé věty, které se příjemně poslouchaly. Císař nerozeznával dobře podvodníky od vědců.....

(Eduard Petiška : Čtení o zámcích a městech)

1. V textu nahrad'te tučně vytištěné výrazy slovy stejného významu (synonymy).

2. Z textu vypište podtržená slova a určete, o jaké slovní druhy se jedná (slovní druhy pište slovy, ne číslicí).

3. Z 2. odstavce vypište 4 slovesa, která mají různé (= ne stejné) předpony, předpony vyznačte.

4. V textu vyhledejte následující podstatná jména a určete u nich pád, číslo, rod a vzor (u mužského rodu nezapomeňte na kategorii životnosti).

hvězdáře - _____

místech - _____

poznání - _____

přízni - _____

5. V 1. odstavci vyhledejte a napište slovesa, která svým tvarem odpovídají těmto mluvnickým kategoriím:

3. os., č. mn., zp. ozn., č. přít. - _____

3. os., č. j., zp. ozn., č. min. - _____

6. V textu vyhledejte slovo *opravdoví*. Odůvodněte pravopis (= vysvětlete, proč je na konci slova -í) :

7. Ke slovu *jednat* uveďte 2 slova příbuzná :

II. Pravopisná část

8. Najděte a opravte chyby (v každé větě je jedna):

Když byl provazec dost dlouhý, uvázal jej k okení mříži svého vězení.

Čeští pánové se schromáždili v Praze a rozhodli se zůstat věrni Rudolfovi.

V těch starých časech drkotali po špatných cestách těžkopádné vozy a kočáry.

V neklidném světle se třpítí stříbrné mísy, cínové talíře a tu a tam se blýskne i zlato.

Moře se probudilo z nočního spánku a zaútočilo na loď.

Louč už dohořívala, když Liduška vystoupila s chodby na čerstvé povětrí.

Copak se po Třebíči procházejí lvy po rynku?

Neklidného stavu v zemi využívaly malé skupiny uprchlých šlechticů.

Jízdní posel zapoměl na útrapy a tuhne úlekem nad vojevůdcovým běsněním.

Každý večer bylo slišet, jak Meluzína zpívá svému synáčkovi sladkým hlasem ukolébavku.

(Eduard Petiška : Čtení o zámcích a městech)

III. Přečtěte si následující text a s jeho pomocí zodpovězte otázky 9 – 11

- A. „Pomoz mi, prosím!“ žadonil hvězdář. „Tak upřeně jsem hleděl na hvězdy, že jsem neviděl studnu.“
- B. Jednou si jako obvykle vykračoval, hlavu vyvrácenou k obloze a oči upřené na hvězdy. Nezpozoroval, že má v cestě hlubokou studnu.
- C. Seděl na dně studny, celý promočený a volal o pomoc. Kolemjdoucí zaslechl jeho křik a podíval se do studny.
- D. „Je to tvá chyba,“ řekl mu kolemjdoucí. „Máš se dívat, kam jdeš.“
- E. Hvězdáře na světě nezajímalo nic, než hvězdy. Každý večer vycházel ven a zkoumal oblohu.
- F. Zakopl a spadl do ní. „Pomoc!“ křičel. „Pomozte mi někdo!“

9. Uspořádejte předcházející úryvky tak, aby sestavený text dával smysl (za čísla napište příslušná písmena, kterými je úryvek uveden).

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____

10. Z následujících ponaučení vyberte (a zakroužkujte) to, které nejvíce odpovídá obsahu uvedeného textu.

- a) Ostatní pomohou tomu, kdo se sám ochotně chytí práce.
- b) Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.
- c) Nevyplatí se soustřeďovat mysl pouze k vysokým cílům a nevímat si toho, co se děje kolem nás.
- d) K čemu jsou dobré nápady, když je nemá kdo uskutečnit.

11. Zakroužkujte z následující nabídky literárních pojmů ten, kterému text nejlépe odpovídá :

- a) pohádka
- b) báseň
- c) bajka
- d) povídka

Řešení testu (celkem 30 bodů, v případě součtu s 0,5 bodu zaokrouhlit směrem nahoru):

I. Přečti si pozorně následující úryvek a s jeho pomocí zodpověz otázky 1 – 7 pod textem.

Pro své hvězdáře dal císař **postavit** hvězdárnu v místech, kde byl později vystavěn Černínský palác. Tak neměl císař z Hradu na hvězdářskou pozorovatelnu daleko. Hvězdy bylo možné odedávna pozorovat jako tělesa, která se pohybují vesmírem. Jejich dráhy se vypočítávaly a každý krok v poznání nebeských těles vedl k poznání světa a vesmíru. Ale vždy se našli pozorovatelé, kteří ve hvězdách viděli nebeské znaky, z nichž lze vyčíst osud člověka.

Ti, kdo četli osud z hvězd, hvězdopřevci, byli u císaře v obzvláštní přízni. Dával od nich sestavovat horoskopy nejen sobě, dával prý sestavovat i horoskopy svých hostů. Podle toho, jaký byl hostův horoskop, tak s ním jednal. Ke dvoru přicházeli **opravdoví** učenci i ti, kteří se za učence vydávali a dovedli jenom kroužit lichotivé věty, které se příjemně poslouchaly. Císař nerozeznával dobře podvodníky od vědců.

(Eduard Petiška: Čtení o zámcích a městech)

1. V 1. odstavci nahrad'te tučně vytištěné výrazy slovy stejného významu (synonymy).

jedna správná odpověď = 1 bod (max. 2 body)

např. vybudovat, skuteční

2. Z textu vypište podtržená slova a určete, o jaké slovní druhy se jedná (slovní druhy pište slovy, ne číslicí). *jedna správná odpověď = 0,5 bodu (max. 3 body)*

pro – předložka

později – příslovce

jejich – zájmeno

sestavovat – sloveso

hostův – přídavné jméno

věty – podstatné jméno

3. Z 2. odstavce vypište 4 slovesa, která mají různé (= ne stejné) předpony, předpony vyznačte.

jedna správná odpověď = 0,5 bodu (max. 4 body, tj. 0,5 bodu za sloveso, 0,5 bodu za předponu)

např. *se/stavovat*

při/cházeli

vy/dávali

po/slouchaly

4. V textu vyhledejte následující podstatná jména a určete u nich pád, číslo, rod a vzor (u mužského rodu nezapomeňte na kategorii životnosti). *jedna správná odpověď = 0,5 bodu (max. 8 bodů), pokud v muž. rodě zapomenou na kat. životnosti, počítá se jako 0 bodů za kat. rodu*

hvězdáře - **4.p., č.mn., muž. živ., muž**

místech - **6.p., č.mn., stř., město**

poznání - **3.p., č.j., stř., stavení**

přízni - **6.p., č.j., žen., píseň**

5. V 1. odstavci vyhledejte a napište slovesa, která svým tvarem odpovídají těmto mluvnickým kategoriím. *jedna správná odpověď = 0,5 bod (max. 1 bod)*

3. os., č. mn., zp. ozn., č. přít. – *pohybují (se)*

3. os., č. j., zp. ozn., č. min. – *dal, neměl*

6. V textu vyhledejte slovo *opravdoví*. Odůvodněte pravopis (= vysvětlete, proč je na konci slova –í) : *jedna správná odpověď = 1 bodu*

Přídavné jméno podle vzoru mladý, 1. pád mn. čísla (jako mladí)

7. Ke slovu *jednat* uveďte 2 slova příbuzná :

jedna správná odpověď = 0,5 bodů (max. 1 bod)

např. *jednatel, jednání, vyjednat, pojednání, projednat*

II. Pravopisná část

8. Najděte a opravte chyby (v každé větě je jedna):

jedna správná odpověď = 0,5 bodů (max. 5 bodů)

Když byl provazec dost dlouhý, uvázal jej k okení mříži svého vězení.

Čeští pánové se schromáždili v Praze a rozhodli se zůstat věrni Rudolfovi.

V těch starých časech drkotali po špatných cestách těžkopádné vozy a kočáry.

V neklidném světle se třpítí stříbrné mísy, cínové talíře a tu a tam se blýskne i zlato.

Moře se probudilo z nočního spánku a zaútočilo na loď.

Louč už dohořívala, když Liduška vystoupila s chodby na čerstvé povětrí.

Copak se po Třebíči procházejí lvý po rynku?

Neklidného stavu v zemi využívaly malé skupiny uprchlých šlechticů.

Jízdní posel zapoměl na útrapy a tuhne úlekem nad vojevůdcovým běsněním.

Každý večer bylo slišet, jak Meluzína zpívá svému synáčkovi sladkým hlasem ukolébavku.

(Eduard Petiška : Čtení o zámcích a městech)

III. Přečtěte si následující text a s jeho pomocí zodpovězte otázky 9 – 11

- A. „Pomoz mi, prosím!“ žadonil hvězdář. „Tak upřeně jsem hleděl na hvězdy, že jsem neviděl studnu.“
- B. Jednou si jako obvykle vykračoval, hlavu vyvrácenou k obloze a oči upřené na hvězdy. Nezpozoroval, že má v cestě hlubokou studnu.
- C. Seděl na dně studny, celý promočený a volal o pomoc. Kolemjdoucí zaslechl jeho křik a podíval se do studny.
- D. „Je to tvá chyba,“ řekl mu kolemjdoucí. „Máš se dívat, kam jdeš.“
- E. Hvězdáře na světě nezajímalo nic, než hvězdy. Každý večer vycházel ven a zkoumal oblohu.
- F. Zakopl a spadl do ní. „Pomoc!“ křičel. „Pomozte mi někdo!“

9. Uspořádejte předcházející úryvky tak, aby sestavený text dával smysl (za čísla napište příslušná písmena, kterými je úryvek uveden). *tři správně po sobě následující části – 1 bod, čtyři správně po sobě následující části – 2 body, celé správně – 3 body (max. 3 body)*

1. **E** 2. **B** 3. **F** 4. **C** 5. **A** 6. **D**

10. Z následujících ponaučení vyberte (a zakroužkujte) to, které nejvíce odpovídá obsahu uvedeného textu. *jedna správná odpověď = 1 bod (max. 1 bod)*

- a) Ostatní pomohou tomu, kdo se sám ochotně chytí práce.
- b) Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.
- c) Nevyplatí se soustřeďovat mysl pouze k vysokým cílům a nevnímat si toho, co se děje kolem nás.**
- d) K čemu jsou dobré nápady, když je nemá kdo uskutečnit.

11. Zakroužkujte z následující nabídky literárních pojmů ten, kterému text nejlépe odpovídá : *jedna správná odpověď = 1 bod (max. 1 bod)*

- a) pohádka
- b) báseň
- c) bajka**
- d) povídka